

Sygn. I C 277/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 października 2013 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Małgorzata Banaś
Protokolant:	Małgorzata Bugiel

po rozpoznaniu w dniu 23 października 2013 r. w Słupsku

na rozprawie

sprawy z powództwa Parafii Rzymskokatolickiej p.w. Św. A. w P.

przeciwko Skarbowi Państwa – Staroście Powiatu (...), Dyrektorowi Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w S. oraz Agencji Nieruchomości Rolnych w W. Oddział Terenowy w G. i Gminie P.

o wydanie nieruchomości

1. oddała powództwo;
2. nie obciąża powódki kosztami postępowania.

Sygnatura akt I C 277/11

UZASADNIENIE

Powód Parafia Rzymskokatolicka p.w. Św. A. w P. w pozwie złożonym w dniu 20 lipca 2011r. pierwotnie do Sądu Rejonowego w C. domagała się wydania orzeczenia regulującego w przedmiocie przywrócenia własności poprzez przywrócenie na rzecz Parafii nieruchomości rolnej o obszarze 38,3700 ha położonej w P. i L., ewentualnie o przyznanie nieruchomości zamiennych za grunty trwale rozdysponowane.

Postanowieniem z dnia 26 września 2011r. Sąd Rejonowy w C. z uwagi na wskazaną przez stronę powodowa wartość przedmiotu sporu uznał się niewłaściwym i sprawę przekazał do rozpoznania Sądowi Okręgowemu S..

W piśmie procesowym z dnia 27 grudnia 2011r. a następnie z dnia 20 stycznia i 13 czerwca 2012r. powód po ostatecznym sprecyzowaniu oznaczył i wskazał jako pozwanych Skarb Państwa reprezentowany przez Starostę Powiatu (...) i Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w S., Gminę P. oraz Agencję Nieruchomości Rolnych w W. Oddział w G.. Jako podstawę zgłoszonego powództwa powód przywołał art. 61 i 63 ustawy z dnia 17.05.1989 roku o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 4 ustawy z dnia 16.12.2010 r. o zmianie ustawy o Stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej.

Pozwany Skarb Państwa Starosta Powiatu (...) i Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w S. zastępowany przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa, kwestionując

żądanie co do zasady i wysokości. W uzasadnieniu swojego stanowiska odwołując się do ustaleń poczynionych na etapie rozpoznawania wniosku powoda przez Komisję Majątkową w W., pozwany wywodził, iż skoro nieruchomości powodowej Parafii położone były do maja 1945 roku na terenie Niemiec, to ich przejęcie na rzecz Skarbu Państwa nastąpiło w oparciu o dekret z 8 marca 1946r. o majątkach opuszczonych i ponemieckich (Dz.U. nr 13. poz. 87), a nie w oparciu o ustawę z dnia 20 marca 1950r. o przejęciu dóbr martwej ręki, poręczeniu proboszczom posiadania gospodarstw rolnych i utworzeniu Funduszu Kościelnego, to żądanie zwrotu nieruchomości w oparciu o regulację wynikającą z art.61ustawy z dnia 17 maja 1989r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej nie jest możliwe.

Pozwany Gmina P. wniosła o oddalenie powództwa zarzucając powodowi, iż w żaden sposób nie określa na jakiej podstawie ustalił, że pozwanej Gminie przysługują obecnie jakiegokolwiek uprawnienia do nieruchomości, której przywrócenia się domaga. Położenie przedmiotowej nieruchomości na terenie gminy P. nie jest równoznaczne z posiadaniem praw do tych nieruchomości przez Gminę, czy też ustaleniem, że w przeszłości Gmina posiadała jakiegokolwiek uprawnienia do tych gruntów.

Pozwana Agencja Nieruchomości Rolnych w odpowiedzi na pozew również wniosła o oddalenie powództwa, wskazując w pierwszej kolejności, iż powód nie wykazał zasadności przywołania w sprawie Agencji Nieruchomości Rolnych jako uczestnika postępowania, a tym samym brak jest legitymacji biernej po jej stronie. Nadto pozwana Agencja wskazywała, iż strona powodowa w żaden sposób nie wykazała również zasadności swojego roszczenia, brak jest bowiem jakichkolwiek dowodów na potwierdzenie, że powodowej Parafii przysługiwało prawo własności spornych nieruchomości w dacie ich przejęcia przez Państwo Polskie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskiem z dnia 22 maja 1991r. powód Parafia R. Katolicka p.w. św. A. w P. której organem nadrzędnym była K. Biskupia Diecezji Koszalińsko - (...) wszczął postępowanie regulacyjne przed Komisją Majątkową. W oparciu o treść art. 61ust.1 pkt.1 i 2 ustawy o stosunku Państwa do Kościoła (...) w R.P. powód określany wówczas jako wnioskodawca domagał się wydania orzeczenia przywracającego Parafii R. Katolickiej p.w. św. A. w P. prawo własności nieruchomości położonej w P. i L. jako własności Katolickiej Gminy K. w P., przejętych po II wojnie światowej na rzecz Skarbu Państwa Polskiego, i obecnie stanowiących własność Skarbu Państwa, Gminy w P., Państwowego Gospodarstwa Leśnego N. Państwowego Gospodarstwa Rolnego Zakład Rolny w S. oraz osób fizycznych. Do wniosku załączony został wykaz gruntów z oznaczeniem nr ewidencyjnych działek sporządzony przez Wójta Gminy P. oraz mapy geodezyjne. W uzasadnieniu wniosku wskazano, iż ze źródeł historycznych wynika, że w roku (...) we wsi P. gospodarowało 21 gospodarzy na 41 włókach ziemi, przy czym Proboszcz miał wyposażenie w 4 włóki. Z niemieckich ksiąg katastralnych wynika, że przed II wojną światową Katolicka Gmina K. w P. była właścicielem gruntów rolnych wraz z zabudowaniami o łącznej powierzchni 38,37 ha. (...) te były położone w miejscowości P., L. i S.. Jako uczestników postępowania regulacyjnego wskazano Urząd Rejonowy w C. oraz Wójta Gminy P., jako organ nadrzędny Wojewodę S. .

(bezsporne nadto akta postępowania regulacyjnego sygn. W.KM – I- (...)

Zarządzeniem z dnia 22 września 1994r. Komisja Majątkowa wszczęła postępowanie regulacyjne zawiadamiając o powyższym zainteresowane strony.

W odpowiedzi na powyższe pismem z dnia 15 listopada 1994r. Komisja Majątkowa została poinformowana przez Urząd Wojewódzki w S. o uregulowaniu prawa własności w stosunku do nieruchomości, którymi parafia władała po 1945r. na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 czerwca 1971r. o przejściu na osoby prawne Kościoła (...) oraz innych kościołów i związków wyznaniowych własności nieruchomości położonych na ziemiach Zachodnich i Północnych, poprzez wydanie decyzji przenoszącej na nią własność wszystkich nieruchomości pozostających na ten czas w jej faktycznym posiadaniu. W wyniku tej regulacji parafia stała się właścicielem -+

gruntów o pow. 1,49 ha na których znajdują się : dwa kościoły, plebania, ogród, 4 budynki gospodarcze.

Nadto w oparciu o znowelizowane przepisy ustawy z dnia 17.05.1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej odnoszące się do osób prawnych Kościoła (...), które rozpoczęły po dniu 8.05.1945 r działalność na Ziemiach Zachodnich i Północnych przekazano powodowej parafii w oparciu o art. 70 a grunty rolne o pow. 15 ha. Jednocześnie w treści pisma zwrócono uwagę na okoliczność, iż według wypisów z poniemieckich rejestrów gruntów z 1929, 1932 i 1935 roku do Katolickiej Gminy K. w P. należało przed 1939 rokiem ogółem 38,37,07 ha gruntów. Po wojnie własność tych nieruchomości zgodnie z przepisami dekretu z 8.03.1946 o majątkach opuszczonych i poniemieckich przeszła z mocy prawa na rzecz Skarbu Państwa. Wojewoda poinformował również, iż w wyniku czynności sprawdzających ustalono, że część nieruchomości, o których zwrot zabiega parafia stanowią własność Gminy P., Nadleśnictwa N. i Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa. Pozostałe nieruchomości objęte wnioskiem są własnością osób fizycznych – rolników indywidualnych z Przechlewa. Do treści pisma załączono stanowisko nadleśnictwa N. w przedmiocie dotyczącym postępowania regulacyjnego na rzecz Parafii Rzymskokatolickiej w P..

Pismem z dnia 23 stycznia 1998r. Komisja Majątkowa w W. zobowiązała Parafię Katolicką p.w. Św. A. w P. do zajęcia stanowiska wobec treści pisma Urzędu Wojewódzkiego. Przedstawiciele Parafii z prawa tego nie skorzystali.

W dniu 8 sierpnia 2002r. Komisja Majątkowa zawiadomiła wszystkich zainteresowanych uczestników tj. Parafie Katolicką p.w. św. A. w P., Diecezje Koszalińsko- (...), Wójta Gminy P., Starostwo Powiatowe i (...) Urząd Wojewódzki o posiedzeniu Zespołu (...), wyznaczonym na dzień 17 września 2002 r. Z uwagi na wnioski stron odnośnie zmiany terminu, posiedzenie odroczone na dzień 29 października 2002r. na którym ostatecznie postanowiono skierować sprawę na posiedzenie niejawne celem wydania orzeczenia.

Pismem z dnia 16 lutego 2011r. Komisja Majątkowa w W. poinformowała Parafię Katolicką p.w. Św. A. w P. o pozostawieniu jej wniosku bez rozpoznania.

(bezsporne, nadto akta postępowania regulacyjnego sygn.. W.KM – I- (...), dokumentacji Archiwum Państwowego w G. k. 161)

Sąd zważył co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności wskazać należy iż nie jest możliwe na podstawie treści wniesionego przez powoda pozwu, oraz treści pism procesowych złożonych przez powoda w dalszym toku postępowania w sprawie ustalić, których konkretnie nieruchomości dotyczy żądanie pozwu. Powód w treści pozwu wskazał tylko, że żąda przywrócenia na rzecz Parafii Rzymskokatolickiej w P. nieruchomości o powierzchni 38,3700 ha opisanych we wniosku skierowanym do Komisji Majątkowej w W.. Powód na uzasadnienie zgłoszonego roszczenia przedstawił wypis z rejestru gruntów według stanu na rok 1932 i 1935 z którego wynikało, iż Katolicka Gmina K. w P. władała gruntami o łącznej powierzchni 35,6227 ha.

Nie określił natomiast, obecnych numerów działek, które składają się na powierzchnię tej czy tych nieruchomości, co uniemożliwia ustalenie jej rzeczywistego i dokładnego położenia, a przede wszystkim ustalenia kręgu osób, które są obecnie w posiadaniu tej nieruchomości. Na podstawie przedstawionych przez powodową parafię dokumentów w tym również map ewidencji gruntów złożonych na etapie rozpoznawania wniosku Parafii przez Komisją Majątkową nie można było nawet ustalić na jakiej podstawie powód uznał właśnie tych pozwanych za stronę niniejszego postępowania, a także czy uczynił to prawidłowo. Nie była to okoliczność kwestionowana przez stronę powodową czego dowodem jest treść jego pisma procesowego z dnia 2 października 2012r. w którym domagał się on dopuszczenia dowodu z opinii biegłego geodety na okoliczność ustalenia kto obecnie jako właściciel posiada grunty należące przed 1945r. do powodowej parafii, z podaniem ich numerów, obszarów i ksiąg wieczystych.

Potrzeba skorzystania z opinii biegłych w postępowaniu cywilnym wynika stąd, że dla rozstrzygnięcia sprawy cywilnej niejednokrotnie, obok znajomości przepisów prawnych, niezbędne są określone wiadomości fachowe z

różnych dziedzin nauki, techniki, sztuki, rzemiosła czy obrotu gospodarczego. O tym, czy do rozstrzygnięcia sprawy niezbędne są takie wiadomości specjalne decyduje sąd. Według orzeczenia SN z 11 lipca 1969 r., I CR 140/69, OSNP 1970, nr 5, poz. 85, zadaniem biegłego nie jest ustalenie stanu faktycznego sprawy, lecz naświetlenie i wyjaśnienie przez sąd okoliczności z punktu widzenia posiadanych przez biegłego wiadomości specjalnych przy uwzględnieniu przedstawionego przez strony, oraz zebranego i udostępnionego biegłemu materiału sprawy. W orzeczeniu z 8 listopada 1976 r., I CR 374/76, OSNCP 1977, nr 10, poz. 187, SN stwierdził, że nie jest dopuszczalne powoływanie się przez biegłego na własne spostrzeżenia o faktach, których ustalenie należy do sądu. Nie jest dopuszczalne również powołanie dowodu z opinii biegłego w celu ustalenia obowiązującego stanu prawnego oraz zasad stosowania i wykładni obowiązujących przepisów prawa (por. także orz. SN z 4 marca 1965 r., III CR 795/64, PiP 1966, nr 4-5, s. 831).

Opinia biegłego nie może zmierzać tak jak chciał tego powód do poszukiwania dowodów na poparcie zgłoszonego przez niego roszczenia. Wprawdzie Sąd podziela argumentację powoda odnośnie trudności, jakie wiążą się z ustaleniem aktualnych numerów działek i ksiąg wieczystych nieruchomości, których zwrotu się domaga. Dla ustalenia aktualnych numerów działek i numerów ksiąg wieczystych niezbędne jest w ocenie Sądu porównanie dawnych map z obecnymi znajdującymi się w operacie ewidencyjnym i na tej podstawie określenie aktualnych numerów działek, a następnie dotarcie do odpowiednich ksiąg wieczystych. Nie ulega wątpliwości, że powód jako strona ubiegająca się o zwrot nieruchomości ma interes prawny w otrzymaniu wglądu w akta ksiąg wieczystych oraz dane zawarte w ewidencji gruntów i budynków. Zdaniem Sądu powód winien więc samodzielnie lub zlecając to zadanie profesjonalnemu podmiotowi ustalić, jakie są aktualne numery działek nieruchomości, które posiadał. W tym miejscu należy również podkreślić treść art. 6 k.c., który stanowi, iż ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Reguła powyższa powtórzona została w art. 232 k.p.c., zgodnie z którym strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. W orzeczeniu z 17 grudnia 1996 r., I CKU 45/96, OSNC 1997, nr 6-7, poz. 76 z glosą A. Z., P.. 1998, nr 1-2, s. 204 i nast., Sąd Najwyższy stwierdził zaś, iż rzeczą sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227) spoczywa na stronie, która z tych faktów wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.). Zgodnie z wymaganiami rzetelnego procesu strona miała zapewnioną realną możliwość przedstawienia swoich racji, wykazując zaś brak troski o własne interesy winien liczyć się z następstwami z takiej postawy wynikającymi.

W świetle powyższego, biorąc pod uwagę, iż powód w żaden sposób nie wykazał zasadności swojego roszczenia powództwo już z tych względów podlegało oddaleniu jako nieudowodnione.

Niezależnie od powyższej argumentacji zgodzić również należy się z twierdzeniem pozwanego Skarbu Państwa, prezentowanym wcześniej przez uczestników postępowania przed Komisją Majątkową, że przepisy ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła (...) Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U.Nr 29, poz.154 z późn.zm) nie przewidywały przywracania własności nieruchomości, które przejęte zostały na rzecz Państwa – tak jak w niniejszym przypadku – na podstawie dekretu z dnia 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i poniemieckich (Dz.U.Nr 13, poz. 87 z późn. zm.) Okolicznością bezsporną było, iż Parafia Kościoła (...) w P. położona był na terenach dawnej Rzeszy Niemieckiej. Majątek jej został przejęty na rzecz Skarbu Państwa w oparciu o dekret z 8 marca 1946r. o majątkach opuszczonych i poniemieckich (Dz.U. nr 13. poz. 87), a nie w oparciu o ustawę z dnia 20 marca 1950r. o przejęciu dóbr martwej ręki, poręczeniu proboszczom posiadania gospodarstw rolnych i utworzenia Funduszu Kościelnego. Po drugiej wojnie światowej w ramach prowadzonej przez partię i Państwo walki z K. wydanych zostało szereg aktów prawnych wymienionych w art. 60 i 61 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła (...) w PR na podstawie których Państwo przejęło znaczny zasób dóbr należących do Kościoła (...). Poza tymi aktami Państwo przejmowało dobra Kościoła (...) na podstawie decyzji administracyjnych (w trybie wywłaszczenia lub egzekucji zaległości podatkowych), a nawet bez żadnego tytułu prawnego, konwalidując następnie takie bezprawne przejęcia w później wydanych ustawach {art. 61 ust. 1 pkt 7 wymienionej ustawy).

Dla wykładni przepisów dotyczących postępowania regulacyjnego z punktu widzenia ich stosunku do aktów nacjonalizacyjnych, na podstawie których Państwo przejęło m.in. nieruchomości należące do osób prawnych Kościoła (...) znaczenie ma treść przepisu art.61 ust.1 pkt 2 przywołanej powyżej ustawy.

Przedmiotem przywrócenia kościelnej osobie prawnej prawa własności mogą być nieruchomości, które zostały uprzednio upaństwowione, i to tylko te nieruchomości, które są wymienione enumeratywnie w ust. 1 art.61 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła (...) Rzeczypospolitej Polskiej. Przepis ten nie przewiduje zwrotu w całości wszystkich dóbr niegdyś przejętych przez Państwo, a tylko niektórych z nich szczegółowo w tym zakresie wyliczonych. Brak wśród nich dekretu z 8 marca 1946r.

Dekret z 8 marca 1946r. majątkach opuszczonych i poniemieckich (Dz. U. Nr 13. (...). 87. 26 im.) regulował zgodnie ze swoją nazwą – kwestie prawne dotyczące mienia obu kategorii wymienionych w swoim tytule. Ustawową definicję majątku opuszczonego zawierał art. 1 dekretu. Majątek poniemiecki zdefiniowany został w art. 2. Z treści przepisów całego dekretu dało się wyprowadzić zasadniczą odmienną celów w odniesienia do każdego z tych majątków.

W uchwale z dnia 19 grudnia 1959r. 1CO 42/59 Sąd Najwyższy podobnie jak we wcześniejszych orzeczeniach z dnia 11 września 1958r. i 17 czerwca 1959r. wyraził pogląd, że z treści ustępów 4, 5 i 6 artykułu 2 dekretu z dnia 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i poniemieckich wynika wyraźnie, iż odpowiednimi osobami prawnymi, na które z mocy samego prawa przechodzi na własność majątek niemieckich i (...) osób prawa publicznego, mogą być tylko w rozumieniu cytowanego ust. 4 art. 2 dekretu polskie osoby prawne prawa publicznego. Kościół (...) w Polsce Ludowej nie był osobą prawną prawa publicznego. Publicznoprawny charakter osoby prawnej mógłby wynikać z wyraźnego przepisu prawa, umowy międzynarodowej albo z powierzenia osobie prawnej związku wyznaniowego jako takiej przez Państwo zadań publicznoprawnych. W ustawodawstwie polskim nie ma przepisu, który by nadawał Kościołowi (...) lub jego instytucjom charakter publicznoprawny. W konsekwencji w obu orzeczeniach Sąd Najwyższy uznał, że majątek niemieckich i (...) osób prawnych prawa publicznego nie przeszedł w świetle art. 2 ust. 4 wspomnianego dekretu z mocy samego prawa na Kościół (...) bądź jego organizacje.

Zgodnie z art. 2 ust. 4. dekretu z dnia 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i poniemieckich, majątek niemieckich i (...) osób prawnych prawa publicznego (ust. 1 lit. c) przechodzi z mocy samego prawa na własność odpowiednich polskich osób prawnych. Nie ma przy tym żadnych wątpliwości, że związki wyznaniowe uznane przez państwo, a wśród nich Kościół (...), miały w świetle ustawodawstwa niemieckiego przymiot osób prawnych prawa publicznego. Wynika to z art. 137 Konstytucji Rzeszy Niemieckiej z 1919 r. i z art. 13 Konkordatu Rzeszy Niemieckiej ze S. Apostolską z dnia 20 lipca 1933 r., wedle brzmienia którego utrzymuje się publicznoprawny charakter osób prawnych kościelnych. Majątek więc tych związków podlegał klauzuli art. 2 ust. 1 lit. c) dekretu z dnia 8 marca 1946r. Do nieruchomości należących do kościoła rzymskokatolickiego położonych na terenie Rzeszy Niemieckiej stosuje się więc przepisy dekretu z dnia 8 marca 1946 nie zaś jak wskazuje skarżący ustawy z dnia 20 marca 1950 r. o przejęciu przez Państwo dóbr martwej ręki, poręczeniu proboszczom posiadania gospodarstw rolnych i utworzeniu Funduszu Kościelnego.

W ocenie Sądu przejęcie przez państwo nieruchomości w oparciu o dekret z dnia 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i poniemieckich, nie było przejęciem niezgodnym z przepisami prawa, bez tytułu prawnego, a tym samym nie do przyjęcia jest teza, iż podpada to pod przepis art.61 ust.1 pkt 7, a co za tym idzie objęte jest postępowaniem regulacyjnym.

Przepisy ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła (...) Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U.Nr 29, poz.154 z późn.zm) nie przewidziały przywracania własności nieruchomości, które przejęte zostały na rzecz Państwa – tak jak w niniejszym przypadku – na podstawie dekretu z dnia 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i poniemieckich.

Jak wynika zatem z przytoczonych argumentów powodowej Parafii nie przysługuje ani roszczenie o zwrot własności nieruchomości położonych w P., ani roszczenie o przyznanie nieruchomości zamiennej lub odszkodowanie.

Również zatem i z tych względów powództwo podlegało oddaleniu.

Bezspornie, zgodnie z wyrażoną w art. 98 § 1 kpc zasadą odpowiedzialności za wynik procesu przegrane jest równoznaczne z obowiązkiem zwrotu przeciwnikowi kosztów procesu. Jednakże zgodnie z treścią art.102 kpc w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów lub nie obciążyć jej w ogóle kosztami. Nieskonkretyzowanie w nim przez ustawodawcę "wypadków szczególnie uzasadnionych" oznacza, że to sądowi rozstrzygającemu sprawę została pozostawiona ocena, czy całokształt okoliczności pozwala na uznanie, że zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek, przemawiający za nieobciążaniem strony przegrywającej spór kosztami procesu w całości lub w części. Zważyć przy tym należy przepis ten nie może być rozszerzająco wykładany i wyklucza uogólnianie, a może być stosowany w zależności od konkretnego przypadku. Do kręgu okoliczności uzasadniających zastosowanie art. 102 należy zaliczyć nie tylko fakty leżące na zewnątrz procesu (np. dotyczące stanu majątkowego czy sytuacji życiowej strony) ale i fakty związane z samym przebiegiem procesu, w szczególności dążenie do szybkiego zakończenia procesu, do szybkiego wyjaśnienia wszystkich istotnych faktów (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 4 marca 2011r., sygn. I CZ 13/11, z dnia 14 stycznia 1974r., sygn. IICZ 223/73). Zważywszy na charakter podmiotu wnoszącego powództwo i rodzaj prowadzonej przez niego działalności uzasadnionym, w ocenie sądu jest zastosowanie regulacji z art. 102 kc. Sąd uznając zatem, że w niniejszej sprawie, zachodzi tego rodzaju szczególny wypadek, pozwalający na odstąpienie od obciążania powoda kosztami postępowania, orzekł, jak w punkcie drugim sentencji.